

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/50/2016
Identifikačné číslo spisu:	5714011013
Dátum vydania rozhodnutia:	14.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5714011013.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného A.W. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. júla 2016 v Bratislave dovolanie obvineného A.W., podané prostredníctvom jeho obhajcu Mgr. Dr. Antona Kušníra, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. októbra 2015, sp. zn. 3 To 140/2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A.W. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Martin (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 18. augusta 2015, sp. zn. 3 T 124/2014, uznal obvineného A.W. vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. na nasledovnom skutkovom základe:

„od presne nezisteného dňa roku 2003 do mesiaca február 2014, v mieste spoločného trvalého bydliska v A. XX, okres Martin, týral blízku osobu, manželku J.W., rod. I., nar. X. E. XXXX, a to tak, že jej pod vplyvom alkoholu vulgárne nadával, neustále ju upodozrieval z nevery, chodil ju sledovať k zamestnávateľovi, ponižoval ju pred rodinnými príslušníkmi, nepúšťal ju von, kontroloval a zatajoval jej poštu, sledoval ju, kde chodí, kontroloval ju, či ho nepodvádza, bil ju otvorenou dlaňou po chrbte a líci, vyvolával žiarlivostné scény a hádky, čím v nej vyvolával strach a stres, nakoľko poškodená musela z domu odísť preč, aby sa obžalovaný ukludnil, čím za uvedené obdobie správania obžalovaného poškodenú psychicky dekompenzuje, čo sa prejavuje ako emocionálna labilita a vunerabilita, poškodená pociťuje z konania obžalovaného tieseň, podľa znaleckého posudku poškodená trpela a trpí syndrómom týranej ženy“

Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 2 a ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom

stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil vo výroku o treste rozsudok okresného súdu z 13. novembra 2014, sp. zn. 23 T 174/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený A.W. ako aj prokurátor Okresnej prokuratúry Martin („okresná prokuratúra“) odvolanie, o ktorých Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom z 29. októbra 2015, sp. zn. 3 To 140/2015, tak, že napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d/ a písm. e/, ods. 2 Tr. por. vo výroku o treste zrušil a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného odsúdil podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 37 písm. h/, § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Odvolanie obvineného krajský súd podľa § 319 Tr. por. zamietol. Ostatné napadnuté výroky sa v porovnaní s rozsudkom súdu prvého stupňa nezmenili.

Dňa 19. apríla 2016 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) doručené podanie poškodenej, J.W., ktorá súd v mene svojom a svojej rodiny požiadala, aby vyniesol taký rozsudok, ktorý by umožnil manželovi, sa čo najskôr vrátiť domov. Ako uviedla, trestné oznámenie podali preto, aby ho prinútili ísť na protialkoholické liečenie, na ktoré sa sám neodhodlal. Dodala tiež, že viaceré skutky, ktoré sa v obžalobe popisujú sú staršie ako 25 rokov a „nie je tiež pravdou všetko, čo vyšetrovateľ uviedol v zápisnici“.

Dňa 31. mája 2016 bolo najvyššiemu súdu doručené podanie obvineného A.W. označené ako „Dovolenie k rozhodnutiu K.S. v Žiline“ z 29. mája 2016. V podaní obvinený označil rozsudok krajského súdu za „neprimeraný, ak nie nespravodlivý“. Uviedol, že skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, sa nestal po roku 2003, ako sa to uvádza v obžalobe. Ak sa niečo stalo, tak pred rokom 1993, čo je už premlčané. Na podklade tejto, ale aj ďalších skutočností najvyšší súd požiadala, aby rozsudok okresného súdu ponechal v platnosti.

Dňa 3. júna 2016 bolo okresnému súdu doručené dovolanie obvineného podané prostredníctvom jeho zvoleného obhajcu Mgr. Dr. Antona Kušníra, advokáta, so sídlom Jána Reka 13, 010 01 Žilina.

V dovolaní obvinený uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por., t. j. rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por. obvinený namietal, že rozsudok krajského súdu v rozpore s ustálenou judikatúrou (R 32/2007) neobsahuje presné pomenovanie trestného činu, z ktorého bol obvinený uznaný vinným.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., obvinený uviedol, že na hlavnom pojednávaní neboli vyprodukované žiadne dôkazy, na podklade ktorých by súdy mohli bez akýchkoľvek pochybností uznať obvineného vinným. Súdy nevzali do úvahy vzťahy v rodine, v rámci ktorých významnú rolu zohrala dcéra obvineného, ktorá na neho podala trestné oznámenie po tom, ako sa pohádali kvôli zápisu vecného bremena k darovanej nehnuteľnosti.

Žiaden zo svedkov nepotvrdil, že by obvinený mal poškodenej pod vplyvom alkoholu vulgárne nadávať v takej intenzite, že by to mohlo presiahnuť hranicu trestnosti. Aj keď určitý stupeň príkoria spôsobovaného si navzájom obvinený a poškodená uznávajú, chýba tu požadovaná intenzita vo forme „ťažkého príkoria“.

Intenzitu vzájomného napádania, ale ani prípadné následky súdy neskúmali, a preto v tejto časti je rozsudok súdu nepreskúmateľný. Vzájomné fyzické napádanie nižšej intenzity je možno považovať za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Pokiaľ išlo o psychické útrapy, sama poškodená uviedla,

že súčasný stav, keď je poškodený vo výkone väzby, je podstatne horší. Uvádzala, že bola schopná sa voči jeho správaniu brániť a rovnako znalec skonštatoval „žulovitosť osobnosti poškodenej“. V rozsudku tiež absentuje odôvodnenie týrania po dlhší čas ako príťažujúcej okolnosti.

Nad rámec tohto, bez poukazu na konkrétny dovolací dôvod, obvinený namietal porušenie zásady ne bis in idem vo vzťahu ku konaniu vedenému na okresnom súde pod sp. zn. 23 T 174/2014. V uvedenom konaní okresný súd obvineného odsúdil za nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 Tr. zák. Ak je kladené obvinenému za vinu protiprávne konanie, ktoré malo byť obsahom rozhodnutia vo veci týrania riešeného v tomto konaní, vzniká otázka, za aké ďalšie protiprávne konanie, ktoré je obsiahnuté pod § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. „...vyhrážaním...“ bol obvinený právoplatne odsúdený rozsudkom, sp. zn. 23 T 174/2014.

Rozdelením skutkov obvineného na dva samostatné skutky vzniká dôvodná pochybnosť, že obvinený je stíhaný za jedno protiprávne konanie dvakrát. Aj keď v tejto súvislosti sa krajský súd usiluje o výklad ustanovení o súhrnnom a úhrnnom treste, s porušením uvedenej zásady sa nevysporiadal, pretože k tomuto došlo už v prípravnom konaní a následne podaním obžaloby v dvoch samostatných veciach, ktoré súd prijal napriek tomu, že skutok posúdený ako nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 Tr. zák. bol zahrnutý v skutku týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák.

Na podklade uvedeného obvinený A.W. navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok okresného ako aj krajského súdu, skonštatoval porušenie zákona podľa § 386 ods. 1 a ods. 2 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por., nakoľko v konaní nebolo dokázané, že skutok tak, ako je popísaný v obžalobe, spáchal obvinený. Zároveň obvinený požiadal o prerušenie výkonu trestu odňatia slobody podľa § 380 ods. 2 Tr. por.

Rovnopis dovolania obvineného okresný súd podľa § 376 Tr. por. 3. júna 2016 odoslal Okresnej prokuratúre Martin s upozornením, že sa k nemu môže vyjadriť.

Dňa 10. júna 2016 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie prokurátorky okresnej prokuratúry, ktorá dovolanie obvineného navrhla, ako nedôvodné zamietnuť. Uviedla, že práva obvineného porušené neboli a za účelom náležitého objasnenia skutkového stavu, boli vo veci vykonané všetky dostupné dôkazy.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním najvyššiemu súdu predložený na rozhodnutie 13. júna 2016. Najvyšší súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil podané dovolanie aj poškodenej a v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 16. decembra 2015, sp. zn. I. ÚS 355/2015, vyjadrenie prokurátorky doručil obvinenému a jeho obhajcovi.

Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného A.W. i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom ustanoveného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň, ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

K dovolacím námietkam podľa § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por.

S námietkou obvineného, podľa ktorej rozsudok krajského súdu neobsahuje konkrétne pomenovanie trestného činu, z ktorého bol obvinený uznaný vinným (týranie blízkej osoby a zverenej osoby), sa najvyšší súd nestotožnil.

Uvedené pomenovanie obsahuje rozsudok okresného súdu, ktorý v časti výroku o vine ostal v platnosti, keďže krajský súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa len vo výroku o uloženom treste. Rozsudok okresného súdu, ktoré v spojení s rozsudkom krajského súdu tvoria jednotu, obsahuje všetky náležitosti

podľa § 163 Tr. por., vrátane zákonného pomenovania a právnej kvalifikácie trestného činu, ktorého sa výrok o vine týka.

K dovolacím námietkam podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky obvineného, ktoré subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., v tomto smere dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní dovolania podaného obvineným je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., časť za bodkočiarkou. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú ku preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z uvedeného plynie, že podstatnú časť dovolania, v ktorom obvinený vyjadruje svoje presvedčenie, že na jeho odsúdenie neexistovalo dostatok dôkazov, resp. že súd pochybil pri aplikácii § 2 ods. 12 Tr. por., keď dôkazy nesprávne vyhodnotil, dovolací súd vôbec nebol oprávnený preskúmať.

Pokiaľ ide o tvrdenie obvineného, že skutok tak, ako bol upravený v rozsudku okresného súdu, vôbec nie je trestným činom, s týmto sa najvyšší súd nestotožnil. Skutková veta, obsahuje všetky znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, a to vrátane namietaného kvalifikovaného znaku - po dlhší čas podľa § 208 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b/ Tr. zák.

K ostatným dovolacím námietkam

Vo vzťahu k poslednej dovolacej námietke, podľa ktorej sudy nižších stupňov pochybili, keď nerešpektovali zásadu ne bis in idem, najvyšší súd uvádza, že takéto pochybenie nezistil.

Rozsudkom okresného súdu 13. novembra 2014, sp. zn. 23 T 174/2014, bol obvinený odsúdený za pokračovací prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že (zjednodušene) v dňoch 14. a 15. augusta 2014 v obývačke, resp. na dvore rodinného domu pod vplyvom alkoholu vulgárne nadával a vyhrážal sa zabitím svojej manželke, čím u nej vzbudil dôvodnú obavu o svoj život.

Uvedené konanie bolo, ale zo skutkovej vety posudzovaného trestného činu (týrania blízkej osoby a zverenej osoby) vypustené, keďže k nemu došlo až po tom, ako bolo obvinenému v tejto trestnej veci vznesené obvinenie dňa 26. februára 2014 (§ 122 ods. 13 Tr. zák.). Nie je teda pravdivé tvrdenie obvineného, že došlo k „rozdeleniu skutku na dva samostatné skutky“. Naopak, keďže obvinený spáchal dva rôzne trestné činy dvoma rôznymi skutkami (v období rokov 2003 - február 2014 zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, za ktorý bol odsúdený napadnutými rozsudkami a v dňoch 14. a 15. augusta 2014 pokračovací prečin nebezpečného vyhrážania, za ktorý bol odsúdený rozsudkom okresného súdu z 13. novembra 2014, sp. zn. 23 T 174/2014), k porušeniu namietanej zásady nemohlo dôjsť.

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, najvyšší súd dospel k záveru, že v posudzovanej trestnej

veci dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por. nie sú dané, a tak dovolanie obvineného A.W. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.